

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyi ár	400 K
Földre	540 K
Belföldre	120 K
Egy hónap	40 K

Egyes mások ára 2 koron

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felkeltő szerkesztő: Dr. MARR JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Chilkyeva (Zápolya) útsz. 1. Telefonszám: 8

MEGJELENIK MINDENNAP, KÉTFŐ ÉS
ÖNNEPEK UTÁNI NAPON KIVÉTELESEN

Veliki Beeskerek, 1921.

L. évfolyam, 30. szám.

Szombat, február 12.

Megy a gőzös

megy a gőzös Kanizsára. Kanizsáról Pancsovára és megy még a gőzös sokfelé, az ország összes vasutonalain, az utasok el is jutnak oda, ahová menni akarnak, de bizony az áruk, a rakományok, az élelmiszerekkel, terményekkel és sok más egyéb közhasználati cikkel megrakott vagonok hetekig, sokszor hónapokig vándorolnak a nagyvilág országútján: a vassíneken, amíg végre nagy nehezen megérkeznek a megrendelő fél ölelő karjai közé.

Ha külföldről bejövő árurol van szó, akkor még valahogy megérthető, hogy egyik-másik szomszédos állam akadékoskodik a vámvizsgálatnál, vagy technikai ügytelenség vagy rosszakarat folytán késlelteti az áru továbbállítását, akkor valahogyan még megérthető az abnormális késedelem, ámbar ilyen esetekben is van módja és útja az államnak eljárni a transitó forgalmat megakadályozó másik állammal szemben, a saját szuverén kereskedelmének körén belül is. De amikor már az áru átlépett az idegen határról a honi területre, akkor már a szállítókörnél nem volna szabad semmiféle késedelemnek lennie. Mert hiszen akkor már semmi, de semmi ok sincsen rá, hogy az áru leszállítását késleltesse valaki vagy valami. Hiszen egyaránt érdeke államnak, embereknek, hogy a rendeltetési helyére igyekvő áru minél előbb a használatba menjen át.

És ehelyett mégis mi történik?! Hetekig vesztegel néha egy-egy vagon, mely áruval van tele, míg végre tovább szállítják. Sőt megesis az is, hogy eltűnik, elkallódik a várva-várt vagon és mire megkerül valamelyik ellenkező irányú vonalon, nehéz ezrekre menő fekbért kell fizetni a tulajdonosnak, aki pedig nem okosha a késedelemnek. A kereskedőknek, ha csak rá gondolnak is az áruszállításra, minden szál hajuk égnek mered és hideglelést kapnak. Mert ritka eset az manapság, hogy az árut sorsára bizzák, kisérőket kell fogadni hozzá mérgrága pénzen és még mind ezek dacára is lassan jön, vagy néha egyáltalán megakad és eltűnik az áru.

A kereskedővilág, főleg a tisztességes kereskedelem egyre jobban elkeseredik a vasut által közvetve és közvetlen okozott károk miatt és azt mondják, hogy ezen nincsen segítség, megpróbáltak

mér illetékes helyeken deputációzni emiatt és változás nem történt.

Pedig dehogy is nem lehetne rajta segíteni. A kereskedelmi miniszter kezében elég hatalom összpontosul, a vasuti miniszter

ökle, ha akarja, tényleg vassá lehet és sujthat vele.

Reméljük, hogy a napokban Beogradban tartott gazdasági értekezlet határozatai a vasuti miniszter kezében is segíteni fognak. **düs.**

Az orosz bolsevikok a wieni internacionále ellen.

Páris, febr. 10.

Az orosz központi ügyosztály közlök egy Rjgából kelteztet felhívást, amelyet Lenin és Trockij irtak alá. A felhívásban heves támadást intéznek a bolsevikok a Wienben készülő Internacionále ellen. A felhívás a

wieni internacionálét nem ismeri el és a wieni szociálista vezetők árulóknak mondja. Lenin és Trockij felszólítják az osztály-öntudatos munkásságot, hogy a wieni vezetőknek ne menjenek lépre.

„Ne akarjunk Németország előtt haladni . . .“

Az alkotmány-bizottság mai ülése.

— A „Torontái“ beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 10.

Az alkotmánybizottság mai ülésén heves vitatkozást provokált Trifkovity miniszter, a kormány exponensének beszéde, aki egy kérdésre felelve ismételt aposztrofálta az államellenes elemeket, amire Markovics dr. (komm.) képviselő többször izgatottan közbekiáltott, úgy hogy a két szónok között hosszas vita fejlődött ki. Részletes jelentésünk a következő:

A mai ülést az elnök fél tizkor nyitja meg. Elsőnek dr. Susnik (horv. népp.) beszél, aki azt a kérdést intézi az elnökhöz, hogy a kormány hajlandó-e ezzel a bizottsággal és ezzel a skupstinával együtt dolgozni, holott tudja, hogy nincsen benne többsége.

Trifkovity miniszter felel Susniknak. Szerinte mindenki, aki azt akarja, hogy ennek az országnak alkotmánya legyen, nem kérdezhet ilyesmit. Csak az államellenes elemek előtt lehet kedves az ilyen kérdések hánytorgatása.

Markovics dr. (kom.) közbekiáltására Trifkovity feléje fordulva azt mondja, igen, maguk sem akarnak alkotmányt, tehát maguk is államellenesek.

Markovics dr. kijelenti, hogy az ő pártja, a kommunisták voltak a legelső, akik kijelentették, hogy minél hamarabb alkot-

mányt kell hozni. Azért, hogy alkotmány még most sincs, éppen a kommunistákat nem lehet felelősségre vonni. Ők nem akarnak diktatúrát, de a kormánypárt azt akar. A kommunisták ez ellen küzdenek és azért, hogy az alkotmányt ne egy kisebb csoport kaparítsa magához, hanem maga a nép.

Itt Trifkovity hivatkozott a kommunisták lapjának, a Radničke Novine egyes cikkeire, amelyek mást mondanak és másra tanítanak, mint amit dr. Markovics most elmondott. Amire Markovics ezt kiáltja Trifkovicsnak: „Amit mond az nem igaz. Nekem ugyan nem bizonyítja be. Én füttyölök Önre.“

Amire Trifkovity a kommunisták porének tárgyalására céllozva kijelenti, biztos benne, hogy akkor Markovics dr. nem fogja a tényekre mondhatni, hogy nem igaz.

Dr. Marinkovics (dem.) hosszú beszédben vázolja, hogy a kommunistákat nem akarja most meggyőzni, mert a polgári pártokat tőlük egy világ választja el. De reméli, hogy az alkotmány részletes tárgyalásánál lesz alkalmuk egyes dolgokban egymást meggyőzni. Beszél arról, hogy a szociálisták nagy és sok szociális és gazdasági dolgot akarnak mindenáron belevinni az alkotmányba. Ezt ő sok mindennél

fogva nem tartja lehetőnek. Európában szerinte három nagy forradalom dult. Az első az intellektuális forradalom, a reformáció Németországban vitte dialdra az emberiséget. Az emberi jogok forradalma Franciaországban zajlott le és most van a retentó küzdelem a szociális forradalom körül Oroszországban. Ezek a küzdelmek óriási nyereséget jelentettek az egész világnak, de úgy Németországot, mint Franciaországot rettenetesen megtizedelte. Átmenet nélkül nem lehet semmit megcsinálni és mi, akiknek nincs olyan gyáripárunk, nincsenek olyan utaink, csatornaink, postánk, kulturánk, mint a németeknek, ebben az egy esetben, hogy alkotmányunkban nagyobb szociális igazságok legyenek mint az övékben, átmenet nélkül akarunk ilyen óriási horderejű dolgokat megvalósítani. „Ne akarjunk Németország előtt haladni!“ Szónok beszélt még az autonómia kérdéséről, amelyet el kell vetni, mert az autonóm területnek szerinte nagyon könnyű levetni magáról a legális uralmat és kalandokba bocsátkozni. (Itt Horvátországra célozott a szónok.) A következő szónok

Jovánovics Lyuba (rad.) egyetértésre buzdítja a pártokat, mert dacára annak, hogy nem ért egyet Pasity alkotmánytervezetével, elfogadna bármily gyenge alkotmányt is, mert ha a pártok nem tudnának megegyezni, olyan alkotmány jönne, amelyet nagyon sokan nem szeretnének. (Célzás a katonai diktatúrára.) Egyetért azokkal, akik szociális és gazdasági biztosításokat követelnek az alkotmányban és hiszi, hogy ebben a kérdésben nem fog magára maradni dr. Markovics. Ezután Laginja bán szerepéről beszél még, akit szerinte tévesen értékelnek, mert Laginja nemesak ezt a hat Laginja-párti képviselőt jelenti, akik a Házban vannak, hanem mint a Radics-párt ismerője és bizonyára céljainak helyeslője, Horvátország közvéleményének nagy erését is képviseli. A továbbiakban polemizál Radicsal, akit szerinte nem igazolt a választás, mert ha Radicsnak tényleg többsége van, jöjjön a parlamentbe, buktassa meg a kormányt és csináljon olyan uralmat, minőt neki a többség mandátuma alapján lehet.

Beszélték még dr. Simrák, Vesznity, Petrovity, Nasztav és Trifkovity. Az ülés egy órákor ért véget. A következő ülést holnap délelőtt 10 órára tűzték ki.

Felosztatják a közlelme- zési miniszteriumot.

Beograd, febr. 10.

A miniszterek többsége arra az álláspontra helyezkedett, hogy a közlelmezési miniszteriumot fel kell osztani. Legközelebb ilyen irányú javaslatot terjesztenek a minisztertanács elé. Az indítványt azzal indokolják meg, hogy a miniszterium két év óta semmit sem csinált és csak arra volt jó, hogy rengeteg olyan tisztviselőt alkalmazott, akik béke időben még az irónoki kvalitásra sem feleltek meg.

Elhelyezik a menekült magyar tisztviselőket.

A Torontál tudósítójának telefonjelentése

Budapest, febr. 10.

Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter kijelentette, hogy megvalósítja azt a tervét, hogy a menekült tisztviselőknél egy részét, éppen úgy, mint a németi hadsereg számfelveti tisztjeit átveszi a pénzügyi és egyéb pénzügyi szolgálat keretébe, ahol az új adó- és vámintézkedésekkel kapcsolatban jut alkalom és mód a foglalkoztatásukra.

A magyar válság.

— Az új pártalakítás nehézségei. —

A Torontál tudósítójának távirata

Budapest, febr. 10.

A kormányválság és a kormányzópárt válsága egyre bonyolultabbá válik, az új pártalakítás nehézségei igen nagyok. A disszidensekkel folytatott tárgyalás után Teleki miniszterelnök a képviselőházban felkereste Rakovszky István házelnököt s vele behatóan tanácskozott. Miután a válság hosszú lefolyásának látszik, az a terv merült fel, hogy az ülészeket holnap, pénteken berekesztik és az új ülészeket majd csak akkor nyitják meg, ha a válság elintézését nyer.

A kormányzó ma délelőttre kihallgatásra kérte nagyatádi Szabó István földmivelésügyi minisztert, a kiszáradapárt vezérét, aki kimerítően ismertette pártjának álláspontját. Ez alkalommal szóba került Mayer Jánosnak földmivelésügyi államtitkárrá való kinevezése is.

A disszidens csoporttal történt tárgyalás után Ferdinandy belügyminiszter kijelentette, hogy a mai tárgyalásokkal a válság nem jutott előbbre. A kiszáradapárt holnap újabb értekezletet fog tartani, mert a párt legtöbb tagja az előző értekezlet idején távol volt Budapestről. A kiszáradapártban mindinkább az a vélemény alakul ki, hogy a parlament üléseit egyidőre el kell napolni, mert nincs értelme annak, hogy amíg a politikai válságot meg nem oldják, a Ház tanácskozásokat folytasson. A parlament szünete csak néhány napig tarthat.

Hajtás közben raboltak ki egy postakocsit Novi Sadon.

A hétfőn éjjeli viharban hátulról törték fel a postakocsit a nyílt utcán.

Ujvidék, febr. 10.

Vakmerő postarabíást jelentenek Ujvidékről. Eddig ismeretlen tettesek hétfőn éjjel a vasúthoz igyekvő postakocsit menetközben hátulról feltörték és a kocsit belsejében lévő értékpostaszákból néhányat elloptak.

Hétfőn este Nagy István inspekcios postatiszt átadta a beogradi posta egész feldolgozott és lezárt anyagát az éjjeli beogradi vonathoz menő postakocsit kísérő altisztnek. A kocsit éjjel 12 óra 10 perckor indult el a főposta épületéből és mikor a vasúthoz érve, a kirakáshoz akartak fogni, vették észre, hogy a postakocsi ajtaja, mely a postakocsikon hátul van elhelyezve, nyitva. A rablást azonnal bejelentették a pályaudvar vezetőségének és megtelefonálták a főpostára is.

A kiszállott bizottság konstataulta, hogy a kocsit értéktárolmányból csak két csomag hiányzik: egy 35 ezer koronát tartalmazó pénzeslevél és egy levélzár, amelyben 88 ajánlott levél volt.

Még aznap éjjel megkezdtek a nyomozást, amelynek során, a Sility Pál novisadi postafőnök vezetésével működő bizottság megállapította, hogy a tettesek a hétfő esti orkányszerű vihart használták fel a merénylet elkö-

vetésére. A nagy viharban és szélben nem vette észre sem a kísérő altiszt, sem a kocsis, mikor a betörők a kocsit ajtaját hátulról feltörték és beugrottak a kocsit belsejébe. A kocsit feltörése a Petőfi-utcában, a postaépülettől a Brisztol-szállodáig történt. A felbontott zsákokat a legközelebbi villamos kitérő mellett találták meg még aznap éjjel.

A kocsirablók azonban nem végeztek alapos munkát és reményükben csalátkozhattak, mert az értékposták nagyobbik fele a kocsit belsejében volt elhelyezve és előtte leveles zsákok és más csomagok állottak, úgy hogy a többi készpénzcsákokról is azt hitték a betörők, hogy azok is csak leveles zsákok és így nem nyultak hozzájuk.

A posta kára tehát csak az ellopott 35 ezer korona készpénz és a szintén eltűnt ajánlott levelek után a kincstár által fizetendő kártérítési díjak, amik a 35 ezer koronával együtt mintegy 40 ezer koronát tesznek ki.

Becskerékről az eset megvizsgálására a postadirekciónál egy vizsgálóbiztost küldött ki, aki a novisadi rendőrség és csendőrség segítségével nyomoz a titokzatos ügyben és a tettesek kilétét igyekszik megállapítani.

A román agrárreform bajai.

Bukarest, febr. 10.

Ugron István, volt magyar követ tegnap gazda-küldöttséget vezetett a király, a kamara elnöke és a szakminiszter elé az agrárreform kérdésében. A szakminiszternek memorandumot nyújtottak át, amelyben az agrárreform törvényrendelet öszszes sérelmes és gazdaságilag káros rendelkezéseinek orvoslását kérik.

A szociáldemokrata-párt és az alkotmánytervezet.

Beograd, febr. 10.

A beogradi politikai lapok értesülése szerint a szociáldemokrata-párthoz már régebbi idő óta tulajdonképpen kétféle áramlat uralkodik, úgy hogy pártgyelege csak nehezen tartható össze. Eppen ezért a párt vezetősége elhatározta, hogy az alkotmánytervezetet a párt kebelében lévő mindkét pártárványt egy-egy tagjával fogja kidolgoztatni. Így Korzen dr. és Szekulity Milán dr. novisadi ügyvéd, párttagok bizattak meg az alkotmánytervezet politikai és közjogi részének a kidolgozásával. A gazdasági részét, maga a pártvezér, Kristan Edvin dr. vállalta feldolgozni. Az alkotmánytervezetet így a párt csak a javaslatok elkészülte után fogja letárgyalni plenáris ülésén.

Magyar színészet Temesváron.

A Torontál tudósítójának távirata

Temesvár, febr. 10.

Nagy az öröme Temesvár közönségének. Másfélévi szünetelés után újra megkezdődött a magyar színhazi szezon. Mióta Sebestyén Géza színtársulata végleg elhagyta Temesvárt, a magyar muzsa ugyszólván teljesen száműzött volt a legfeljebb külvárosi orfeumok deszkáin, műkedvelői kabarek dobogóin bujdosott. Egy bukaresti oláh színtársulat ütötte fel sátorfáját az előkelő finom színházban. Néhány heti vendégeskedés után a bukaresti társulat azonban a szoros értelmében — leégett. Az elpusztult színház építéséhez most fogtak hozzá s addig ideiglenes helyiségben tartják az előadásokat. Hosszas huzavona után sikerült most kieszközölni a magyar színhazi szezon, Róna Dezső aradi igazgató engedélyt kapott egy hosszabb időnyire. A megnyitó előadás alkalmával a „Cigánygrófnő” került színre, természetesen zuffolt és lelkes ház előtt. A társulat az operett-újdonosságokon kívül bemutatja a legújabb drámákat és vígjátékokat.

A német Reichstagot elnapolták.

Berlin, febr. 10.

A német Reichstagot, mint hivatalosan jelentik, február 26-ikáig elnapolták.

Egy milliónál több a munka- nélküli Londonban.

London, febr. 10.

Angol lapok közlik az angol munkasminiszterium mult havi kimutatását, amely szerint az elmúlt január hónapban Londonban és a hozzá közigazgatásilag tartozó környéken egy millió százezer ember állott munka nélkül, illetve ennyien nem jutottak keresethez.

A csehek előre korrigál- ják a népszámlálást.

A Torontál tudósítójának távirata

Prága, febr. 10.

A német nacionalisták sürgős interpellációt adtak be a szenátushoz, amelyben azt mondják, hogy Egerland számos helységbe ideiglenesen cseh katonaságot helyeztek el, hogy ezeket a tisztára német községeket a népszámlálás napjaira csehekkel lakottaknak tüntessék föl.

A német keresztényszocialisták ugyancsak felszólították a kormányt, adjon felvilágosítást arról, hogy milyen okból rendelte el a csapateltolásokat tisztán német vidékekre és miért csak cseh csapatokat helyeztek ezekre a területekre.

HIREK

A rongyos egydínárosok sorsa. A pénzügyminiszter intézkedett, hogy az állampénztárak kötelesek a rongyos, szakadt egydínáros bankjegyeket beváltani, illetve fizetések-nél elfogadni. Nagyon helyes, de vajjon mikor fog intézkedni a 10, 2 és 1 koronások ügyében? Ezek már nem is rongyosak — ez már a pénz parodiája.

Betörés a padlón keresztül. Novi Sadon tegnapelőtt a Lusztig féle bank- és váltóüzlet hivatalos helyiségébe éjjel ismeretlen tettesek betörték és a pénztári állományból mintegy 150 ezer korona készpénzt loptak el. A vizsgálat megállapította, hogy a tettesek az iroda alatt levő pincéből törték be, eltávolítva a köveket a pince bolthajtásából és a szoba padlóját pedig feltörték. A betörők ugyanazon az uton távoztak el és a padlón levő nyílásra egy nehéz ládát huztak maguk után. Így azután csak később jöttek rá a nyílásra, miután a láda azelőtt más helyen állott.

Keletivásár Pozsonyban. Az első keletivásárt Pozsonyban 6—15-ig tartják meg. A keletivásárt rendező iroda a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarában van.

Közös bánati ipartestület. A vel. becskeréki ipartestület t. tagjait ezennel felkérjük, hogy egy közös bánati ipartestület alakítása céljából jelenjenek meg február 12-én délelőtt 10 órakor a Korona-szállóban tartandó értekezleten. A rendezők.

Kropotkin herceg nem halt meg. A lapok néhány nappal ezelőtt megemlékeztek róla, hogy Kropotkin herceg, az orosz nihilizmus atyja, meghalt. A Daily Herald most megcáfolja Kropotkin herceg halálhírét.

Puccini súlyos beteg. Puccini, a világhírű olasz zeneszerző, súlyosan megbetegedett. Életbenmaradásához kevés a remény.

Olasz konzulatus Krk-szigetén. Az olasz kormány elhatározta, hogy Krk-szigetén olasz konzulátust fog felállítani.

Szállodás
szállodások
nemzetköz
hívott egy
lésre Jug
meghívták.

Az állam
1920—21.
hónapjába
62.957.595
22.115.663
Szlavonors
dinár a V
tenegróra,
és Herce
26.731.359

Müked

becsén. S

konysága

uriasszo

árvagy

sére, tán

bekötöt

íői előad

rült két

hármaz

Manezi

Ernö és

Valamer

elégedés

szották

Könczöl

zongorá

adtak el

Ezután

Eugen

vésziese

lieski D

Béla eg

általán

szeliesk

lika eg

nagyon

egyik

gánytá

Ankica

lika. K

Mihály

tisztála

érgel

került

nagysz

lent m

Az

kesztő

lentik

vátors

egyik

Agran

ott fel

halt.

Lesz

fokoz

ber he

és jog

mialta

kompi

haland

jelenle

Ezen

rések

Milan

tésébe

bély

fali

elsőra

kiálit

jogke

az üg

pénz

a ker

ezen

ugy

valan

felme

illetel

mint

Szállodások nagygyűlése. A francia szállodások szövetsége tavaszra nemzetközi szállodások nagygyűlést hívott egybe Párisba. Erre a gyűlésre Jugoszlávia szállodásait is meghívták.

Az állami fogyasztási adó. Az 1920-21. állami budget év első hat hónapjában az állami fogyasztási adó 62.957.595,55 dinár volt. Ebből 22.115.668,77 dinár esik Horvát-Szlavonországra és 14.110.567,08 dinár a Vajdaságra, Szerbiára, Montenegróra, Dalmáciára, Boszniára és Hercegovinára esik összesen 26.731.359,70 dinár.

Műkedvelői előadás Törökbeesén. Solymos Gusztávné jótékonyágáról meggyeszte ismert uriaszony e hó 7-én az ószerbiai árvagyermek fólsegélyezésére, táncal és tombolával egybekötött nagyszabású műkedvelői előadást rendezett. Szinre került két humoros kettős és egy harmas jelenet, melyekben Gaal Manczi, Martin Pali, Zwipp Ernő és Rigó Laczi szerepeltek. Valamennyien a közönség meglegedésére nagyon ügyesen játszották meg szerepüket. Dr. Könczöl József és leánya Melica zongorán egy négy-négy kezest adtak elő kiváló készűtséggel. Ezután egy menekült orosz tisztt Eugen von Emden ezredes művészi zongorázott. Kiszeliicski Dóra, Martin Pali és Gaal Béla egy mimodramát adtak elő általános tetszés közepette. Kiszeliicski Anka és Zwipp Valika egy keleti táncot lejtettek nagyon bájosan. Az előadás egyik legsikerültebb száma a cigánytánc volt, mit Kiszeliicski Anka és Gaal Béla, Zwipp Valika, Kiszeliicski Dóra, Buzogány Mihály és a Grün gyerekek státtisztálása mellett meglepő ügyességgel táncoltak. A rendkívül sikerült műkedvelői előadás nagy számú díszes közönség jelent meg. (O. L.)

Az Agramer Tagblatt főszerkesztője meghalt. Zagreből jelentik: Krecsko Zsiendel, a horvátországi régi hírlapíró gárda egyik legjelesebb képviselője, az Agramer Tagblatt főszerkesztője ott február 9-ikén, szerdán meghalt.

Leszállították a százalékos és fokozatos illetékeket mult év december hó 1-ével, az állandó bélyeg- és jogilletékeket pedig felemelték, miáltal a bélyegtörvény annyira komplikáltá vált, hogy alig van halandó, aki ezen labirinthusban jelenleg eligazodni képes volna. Ezen legújabb törvényes rendelkezések alapján dr. Vljakovity Milán pénzügyi főtanácsos szerkesztésében most hagyta el a sajtót a bélyeg- és jogilletékek fali nagy lexikona, mely elsőrangú papiroson, igen szép kiállításban jelent meg, felhívjuk a jogkeles közönség, de különösen az ügyvédek, bírák, kir. közjegyzők, pénzügyészek és vállalatok, valamint a kereskedők és iparosok figyelmét ezen műre, mely magában foglalja egy a peres, mint a perenkívüli, valamint a közigazgatási eljárásban felmerülő összes bélyeg- és jogilletékeket, tehát úgy az állandó, mint a fokozatos, valamint a szá-

A zsilvölgyi bányászok fegyverrel támadták meg a román katonaságot.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, febr. 10. Románia százféle belső bajai közül nem utolsó helyen áll a szociális kérdés rendezetlen volta. Egymást követik a sztrájkok, melyek rendszeresen vérrel és sok évi fogházbüntetéssel végződnek. Legutóbb a zsilvölgyi szénbányászok egyetértve a szociáldemokrata-párt központi vezetőségével, sztrájkba léptek. A sztrájk oka politikai természetű

volt. A katonaság a bányászokkal szemben ugyanazzal a terrortal lépett fel, mint amilyenrel a magyar lakosságot sanyargatja. A sztrájkoló bányászok az akna bejárójánál felfegyverkezve várták a katonákat. Mikor az első század katonaság megérkezett, sortüzezl fogadták. Erre formális harc fejlődött ki, melynek során több katona meghalt és súlyosan megsebesült.

zalékos illetékeket is. Kapható szerb, vagy magyar nyelven. Egyes szám ára 20 dinár. Megrendelhető a szerzőnél: Dr. Vljakovity Milán pénzügyi főtanácsosnál Vrsac és Pleitz Fer. Pálkiadónál Vel. Beeskerek

Kereskedők és iskolák figyelmébe! Minden vonalzasú elemi iskolai irkák, középiskolai gyakorlati, szótár-, jegyzet-, hangjegy- és rajzfüzetek, negyedik éves fiúmei rajztömbök gyönyörű kivitelben, nagy választékban, jutányosan Lustig Oszkár nagykereskedőnél Osijek, 1, Zupanijska ulica 36. szám alatt szerezhetők be.

Mértéken felül érzékeny a hideg levegővel szemben? Mindenféle fajdalmakat észlel utána? Gyöngeséget? Ej, de jól hatnak ilyenkor a Feller-féle valódi Elsa-fluiddal való fájdalomesillapító, edző bedörzsolések! 6 dupla vagy 2 nagy speciális üveg 42 K. Állami fogyasztási adó külön.

Görccsöt csillapító, gyomorerosító hashajtó szerre volna szüksége? Vegye a Feller féle valódi Eisapilulákat. 6 doboz 18 K. Gyomorerosító balszam 12 üvege 12 K. Csomagolás és portó külön, de legolcsóbban. Feller V. Jenő, Stubica donja, Central 202. sz., Horvátország.

Tőzsde.

Zürich, febr. 9.

Zürichi zárlat. Berlin 1020, Newyork 616, London 2401, Páris 4430, Milano 2250, Prága 790, Budapest 115, Zagreb 460, Bukarest 85, Varsó 080, Wien 160, bélyegzett 110.

Beograd, febr. 10.

Beogradi tőzsde. Valuták: Francia frank 253, font sterling 138,50, dollár 36,75, lira 133,—, lei 50,50, rubel (Romanov) 58,75. Devizák: Páris 254,20, London 140,—, Prága 47,—, Wien 5,36, Berlin 60,—.

Wien, febr. 9.

Wieni tőzsde. Márka 1170, Lei 920, Lira 2510, Francia frank 4900, svájci frank 11300, Dollár 695, Rubel 320, Szokol 890, Font 2700, Dinár 1875, Magyar korona 127½, Lengyel márka 87½.

A rutének autonómiája.

Tartománygyűlés Ungváron.

A csehszlovák belügyminisztérium az alkotmánytörvény értelmében tervezetet dolgozott ki a ruthénlakta vidékek autonómiajáról. Eszerint, Karpato-Russziát, ahogy másképp ezt a vidéket hívják, a nemzetgyűlésben kielene, a szenátusban négy képviselő fogja képviselni. A választói jogot, továbbá a képviselők jogait és kötelességeit az erre vonatkozó és érvényben lévő törvények szabályozzák. A ruténvidék tulajdonképpen tartományi ülése a tervezet szerint negyvenöt képviselőből állana, kiket általános, titkos, egyenlő és egyes választójog alapján, a proporcionalis képviselő elvei szerint hat évre választanának.

A tartománygyűlést a köztársasági elnök évenként egyszer Ungvárra hívna össze. A képviselők immunitást élveznek, speciális díjazásukat a megszővegezendő tartománygyűlési törvény fogja megállapítani. A tartománygyűlésnek joga van nyelvi, közoktatási és vallási kérdésekben és mindazon ügyekben dönteni, melyekre a törvény szerint meghatalmazása van. Minden törvényt a köztársasági elnöknek kell szentesíteni. A tartománygyűlésnek gondoskodni kell a ruténvidék vagyonának, intézeteinek és alapjainak épségben tartásáról, a vagyon kezelését el kell őriznie és kezelnie kell a tartomány adósságait.

A tartományi közigazgatás élén kormányzó áll, kit a kormány javaslatára az elnök nevez ki. A kormányzó képviseli kifelé a tartományt, hajtja végre a törvényeket és határozatokat és az ország vagyonát kezeli. A kormányzó a köztársasági kormánynak és a tartománygyűlésnek felelős működéséért. Ő képviseli a kormányt a tartománygyűlésben.

Továbbá törvényes intézkedésig a kormányzó a belügyi, a közoktatási és földmívelésügyi minisztérium hatáskörébe eső ügyeket az illető miniszterek ne-

vében elintézi, de a minisztereknek felelős intézkedéseiről. A közoktatásügy, a vallásügy és a helyi ügyek igazgatásával kapcsolatos terheket, amennyiben azok a tartománygyűlés törvényhozói hatáskörébe esnek, Karpato-Russia viseli. A tartománygyűlés költségvetéseit a kormányzó minden évben összeállítja és az ülés elé terjeszti.

Törvényjavaslat a munkás szindikátusról.

Beograd, febr. 10.

A szociálpolitikai minisztérium törvényelőkészítő-bizottsága elkészült a föllállítandó munkás szindikátusról szóló törvényjavaslatával. A törvényjavaslatot a legközelebbi minisztertanácson fogják letárgyalni és jóváhagyni.

Az új görög kormány folytatja Rhallys politikáját.

Athén, febr. 10.

Kalogeropoulos miniszterelnök a külügyi bizottságban tegnap monddta el a programját. Nyilatkozatában hangoztatta, hogy az előbbi kormány ententebarát politikáját folytatni fogja. Görögországot a londoni konferencián ő maga fogja képviselni.

A miniszterelnök csütörtökön utazik Párison át Londonba.

A budapesti egyetem birtokainak sorsa.

— Budapesti tudósítónk távirata. —

Budapest, febr. 10.

A budapesti egyetem birtokainak legnagyobb része a román és cseh területeken fekszik. A megszálló államok ezeket az egyetemi birtokokat állami birtokoknak deklarálták és ez alapon zár alá vették. Ezzel a ténnyel az egyetem anyagiilag igen kritikus helyzetbe került. A magyar kormány ismételtlen eljárta a kérdéses államoknál az ügyben, minthogy az egyetem tulajdonát képező birtokok magántulajdonnak tekinthetők csak, mind ezideig azonban eredménytelenül. A kormány most a jóvátételi bizottsághoz fordult ez ügyben és így nemzetközi vegyes bíróság fog dönteni ebben a kérdésben.

A szerkesztésért felelős: Juhász Ferenc

KÁVÉHÁZBAN, VENDÉGLŐBEN KÉRJÜK A TORONTÁLT

Nyíltér.

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Édesanyám elhalálása alkalmával Kónya Ferenc ur által adott koszoruért és pineér-kollégáimnak részvéteért leg-hálásabb köszönetemet fejezem ki.

Pözl Kálmán.

HIRDETÉSEK

Meghívó.

A „Maskil el dol“ betegségyógyító egyesület folyó évi február hó 13-ikán, vasárnap délután 10 órakor ünnepli meg 50. évi humánus működésének évfordulóját. A templomban tartandó ünnepi istentisztelethez és az ezt a Chevra-ház nagytermében nyomban követő

diszközgyűléshez

tisztelettel meghívjuk.

Veliki Becskerek, 1921 febr. 1.

Düchler Hugó, Dr. Hubert Zsigmond,
titkár. elnök. 266

Viaszkosvászon

1-méterjét K 240

Piaci táská

darabját K 200

szállítja az összeg előleges
beküldése ellenében a

Torontáli Agrárbank Rt.
VELIKI BECSKEREK. 152

Jóforgalmu

vendéglő

teljes berendezéssel, kaszinó helyiséggel, felszerelt mozival, továbbá

fatelep

épület és tűzifa-áruval, színnel szabad kézből azonnal eladó és át is vehető. — Érdeklődők megtekinthetik: Manity Borivoj
211 tulajdonosnál Csókán.

Cesar és Mosco Danon

Értelemű nagykereskedők

Sarajevo

Randardsziluk broj 1.

120

Telefon broj 396.

Konto post. štet. broj 1211.

Cseh kockacukor

tegnap megérkezett és nagybani vételnél legolcsóbb árban kapható. 6x9

Vérnarancs

és az összes fűszer-, gyarmat-áru-, festék- és rövidarucikkek nagybani raktára. 6x9

267

Özv. Guttman Jakabné és Fiai.

Szikvizgyárosok figyelmébe!

A „Magnesit“ Szénsavművek B. T. Novi Sadon

vásártéri iparvágány működését megkezdte!

260

Az érdekeltek felkéretnek, hogy üres tartályaikat megtöltés végett mielőbb küldjék el. Magnesit-szénsavunk elsőrendű gyártmány és teljesen szagtalan. Szaktekintélyek pontos megállapítása szerint sokkal kiadósabb, mint bármely jelenleg forgalomban levő külföldi készítmény.

Prima tűzifa

vagontételekben és detail.

Tölgydorong ölenként 1100 K.

Novák és Társai. Telefon 301.

222

Hirdetmény.

Telefon
150.

Van szerencsénk a n. é. vevőközönség tudomására hozni, hogy a volt nagyváltás helyiségét átvettük és Radicev Giza cég alatt fűszer-, gyarmat-, festék- és rövidáru-, valamint porcellánnagykereskedést szándékozunk folytatni. Arusükségletünket külföldön szerezük be, mely által egy minőség, valamint ár tekintetében az összes eme szakmába vágó cikkeket a legjutányosabban fogjuk a n. é. vevőközönség rendelkezésére bocsájtani. Jelenleg raktáron van nagy mennyiségben porcellán- és fűszeráru, utban van Wienből nagymennyiségű egyéb áru, mely a napokban fog megérkezni. A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

Fleiner Aladár Radicev Laza.

Hirdetések :: felvételnek a
„TORONTÁL“
kiadóhivatalában

Tanítónői oklevéllel rendelkező

német kisasszony

azonnali belépésre kerestetik
3 gyermek mellé. 269

Cim a kiadóhivatalban.

Nagyüzemű

hengermalom

1920-ban épült, egészen új,
kizárólag családi okok miatt
eladó. 262

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jókarban

levő zongora, 1920. évi bor hordószámra, 2—3 szobára már használt parkett és egy drótkerítés azonnal eladó. Bővebbet Magyarutca I. szám alatt. 273

Elsőrendű kömentes darabos

meszet, portlandcementet,

kitűnő minőségű
száraz, vellázott

faszenet vagontételekben
szállít: 240

Révai Adolf, Subotica. :: Telefon 551.

35 darab, teljesen
új, háromfiókos
asztal eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

253

Eladó

egy cséplőgarnitúra magy. állami
8 HP. :: Bővebbet:
TÁRCSULY J. lakatos,
Veliki Becskerek,
Pasityeva u. 2.

268

Gyárak részére

la barnaszén,

téglagyáraknak kitűnő

gries-szén,

pécs—szabolcsi 2-szer mosott

kovácsszén, tűzifa

azonnal jutányosan kapható.

Gergurov Dániel és Fia Sombor

Telefon 93. 184. Telefon 93.